

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 75

гр. Пловдив, 01.03.2023 г.

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ПЛОВДИВ, 3-ТИ ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в закрито заседание на първи март през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Вера Ив. Иванова

Членове: Катя Ст. Пенчева

Тодор Илк. Хаджиев

като разгледа докладваното от Тодор Илк. Хаджиев Въззивно частно гражданско дело № 20235000500101 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 274 и сл. от ГПК.

С Определение № 626/ 23.12.2022 г. по гр. д. № 49/ 2022 г. на ОС – Пазарджик, с което е прекратено производството по делото.

Недоволни от така постановеното определение са останали Ц. И. Ш., С. Т. Г., А. Т. С., Ж. Г. У., Г. Г. Г. и М. Б. Г., които го обжалват с оплакване за незаконосъобразност на определението, като поддържат, че дадените от окръжния съд указания са неточни и неизпълнението им не е основание за прекратяване на производството по делото. Предвид изложеното искат да се отмени обжалваното определение и делото се върне на окръжния съд за продължаване на съдопроизводствените действия.

В срока по чл. 276, ал. 1 ГПК е постъпил отговор от Т. В. Д., с който оспорва частната жалба.

С Определение № 58/ 24.01.2023 г. съдът е допълнил по реда на чл. 248 ГПК Определение № 626/ 23.12.2022 г., като е осъдил Ц. И. Ш., С. Т. Г., А. Т. С., Ж. Г. У., Г. Г. Г. и М. Б. Г. да заплатят на Т. В. Д. разноски по делото в размер на 920 лв.

Против така постановеното определение е постъпила частна жалба от Т. В. Д., като иска да ѝ бъде присъден пълния размер на направените разноски от 2320 лв.

В срока по чл. 248, ал. 2 ГПК е постъпил писмен отговор от Ц. И. Ш., С. Т. Г., А. Т. С., Ж. Г. У., Г. Г. Г. и М. Б. Г., с който оспорват частната жалба.

Съдът, като провери правилността на обжалваното разпореждане въз основа на материалите по делото и изложените в жалбата доводи, констатира следното от фактическа и правна страна:

По частната жалба против определението за прекратяване на производството по делото:

Частната жалба е подадена в срока по чл. 275, ал. 1 ГПК от лице с правен интерес и против акт, подлежащ на инстанционен контрол, поради

което е процесуално допустима.

Производството по гр. д. № 49/ 2022 г. на ОС – Пазарджик е образувано след изпращането му по подсъдност на предявения от Ц. И. Ш., С. Т. Г., А. Т. С., Ж. Г. У., Г. Г. Г. и М. Б. Г. против Т. В. Д. иск с правно основание чл. 42, б. „б“ ЗН за прогласяване нищожността на саморъчно завещание от 20.04.2021 г. на С. С. Г..

С Определение № 551/ 10.11.2022 г. съдът е оставил исковата молба без движение, като е указал на ищите с оглед становището му, че по предявен иск по чл. 42, б. „б“ ЗН наследниците са необходими другари, да посочат всички наследници на С. С. Г..

В изпълнение на дадените указания с молба от 24.11.2022 г. ищите са посочили всички наследници на починалият завещател С. С. Г..

С Разпореждане № 1060/ 13.12.2022 г. съдът е оставил повторно исковата молба без движение с указания да посочат желаят ли да бъдат конституирани като ответници и останалите законни наследници на починалият наследодател.

С молба от 20.12.2022г. ищите са заявяват, че пасивно легитимиран в производството е само посочената ответница Т. В. Д. и не желаят останалите наследници да участват в производството.

С обжалваното определение окръжния съд е приел, че ищите не са изпълнили дадените им указания за участие на останалите наследници като ответници в процеса, поради което на основание чл. 129, ал. 3 ГПК е прекратил производството по делото.

При тези данни по делото настоящата инстанция намира частната жалба за основателна.

Предявен е иск по чл. 42, б. „б“ ЗН за прогласяване нищожност на завещание. Спорният и съществен въпрос по делото е за вида на другарството на наследниците на завещателя – задължително или факултативно. При задължителното необходимо другарство предявяването на иска от и срещу всички другари е абсолютна процесуална предпоставка за допустимост на иска, докато при факултативното другарство участието на всички другари не е условие за допустимост на производството, които обаче предвид естеството на спорното правоотношение ще бъдат обвързани от силата на пресъдено нещо на решението. Становището на окръжния съд е, че по иска по чл. 42 ЗН наследниците извън тези, които са предявили иска, задължително следва да участват в процеса на страната на ответника, т. е. че се касае за пасивно задължително другарство.

Това разбиране на първоинстанционния съд не може да бъде споделено. Аргументи за вида на другарството по иска по чл. 42 ЗН следва да се извлекат от мотивите на ТР № 7 от 13.01.2023 г. по т. д. № 7/ 2020 г. на ОСГТК, в което е посочено, че случаите на задължително необходимо другарство са налице, когато то е предвидено със законова разпоредба или естеството на спорното правоотношение налага задължителното участие на определени лица, като двете хипотези са дадени алтернативно. В чл. 216, ал. 2 ГПК са установени общите предпоставки, при които е налице необходимо другарство, като е предвидено, че такова възниква с оглед на естеството на спорното правоотношение или по разпореждане на закона. Посочено е, че задължителното необходимо другарство не може да бъде ограничено само до предвидените от закона случаи, а при липса на такава уредба трябва да се

преценява с оглед на естеството на спорното правоотношение. ВКС е извел извод, че в случаите, при които самите другари не са участници в едно и също материално правоотношение, което е и предмет на делото, а правният резултат от спора обвързва участниците в процеса поради това, че те имат еднакво правно положение по отношение на спорния предмет на делото, необходимото другарство следва да бъде определено като факултативно.

В случая ищите искат да бъде прогласено за нищожно изготвеното от С. С. Г. в полза на Т. В. Д. универсално завещание. С иска по чл. 42, б. „б“ ЗН всеки от наследниците защитава собственото си право на наследяване по закон, като при уважаване на иска предвид идентичността на правното им положение спрямо предмета на делото съдебното решение ще породи действие и спрямо неучаствалите в процеса наследници (чл. 216, ал. 2 ГПК). Приетото в ТР № 7 от 13.01.2023 г. по т. д. № 7/ 2020 г. на ОСГТК, че когато участниците в процеса имат еднакво правно положение по отношение на спорния предмет на делото, другарството е винаги факултативно, налага извод, че по иска по чл. 42, б. „б“ ЗН другарството е факултативно на страната на ищеца, а не задължително. В тази връзка следва да се съобразят и съдържащите в ТР № 3/ 2016 г. по т. д. № 3/ 2016 г. на ОСГК разяснения, че със задължителното другарство на практика се ограничава правото на иск, защото при отказ на задължителен другар да се присъдени към първоначалния ищец, производството се прекратява, поради което то е уредено като изключение само в изрично предвидените от закона случаи. По иска по чл. 42, б. „б“ ЗН законът не изисква съвместна процесуална легитимация на наследниците за неговото предявяване, надлежен ответник по който е единствено облагодетелстваното от завещанието лице. Предявяването на иск от един от наследниците по закон е достатъчно за провеждане на законосъобразен процес, като неприсъединяването на останалите наследници към първоначалния ищец не води до недопустимост на иска. Те ще бъдат обвързани от силата на пресъдено нещо на решението дори и да не са участвали като ищци в процеса. В този смисъл окръжният съд не е имал основание да иска от ищите да посочат всички наследници на завещателя и да им дава указания за конституирането им като ответници, поради което обжалваното определение, с което производството е прекратено, следва да се отмени, а делото да се върне за продължаване на съдопроизводствените действия.

С оглед изхода на делото частната жалба на Т. В. Д. против постановеното по реда на чл. 248 ГПК определение от 24.01.2023 г. не следва да се разгледа по същество, тъй като с отмяната на постановеното прекратяване отпада и основаниято и за присъждане на разноски, без да е необходима изричната му отмяна.

Мотивиран от горното, съдът

ОПРЕДЕЛИ:

ОТМЕНЯ Определение № 626/ 23.12.2022 г. по гр. д. № 49/ 2022 г. на ОС – Пазарджик.

ВРЪЩА делото на ОС – Пазарджик за продължаване на съдопроизводствените действия.

ОСТАВЯ БЕЗ РАЗГЛЕЖДАНЕ Частна жалба вх. № 1176/ 06.02.2023 г. на Т. В. Д. против Определение № 58/ 24.01.2023 г. по гр. д. № 49/ 2022 г. на ОС – Пазарджик и **ПРЕКРАТЯВА** производството по делото в тази част.

Определението в частта, в която частната жалба е оставена без разглеждане, може да бъде обжалвано с частна жалба пред ВКС в едноседмичен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____